

Dé multi-jobber bestaat niet: zowel sterke als kwetsbare profielen

In deze Werk.Focus werpen we een blik op werkenden die meerdere jobs combineren, de ‘multi-jobbers’. We bekijken hoe hun aandeel in de totale Vlaamse tewerkstelling is geëvolueerd sinds 2005. Vervolgens gaan we na of het eerder een kwetsbare groep op onze arbeidsmarkt betreft, die door middel van verschillende jobs moet zien rond te komen, dan wel of het veeleer om sterke profielen gaat met opportuniteiten om er een job bij te nemen. Op de Vlaamse arbeidsmarkt kunnen we een duidelijk onderscheid maken tussen een groep die meerdere loontrekkende jobs combineert en een groep die loonarbeid met een job als zelfstandige aanvult. Deze twee types stemmen overeen met sterk verschillende profielen.

Steeds meer loontrekkenden nemen er een zelfstandige job bij

In deze Werk.Focus hanteren we de administratieve gegevens van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming om multi-jobbers in Vlaanderen in kaart te brengen. Figuur 1 geeft aan dat het aandeel van de multi-jobbers in de totale werkende bevolking zeer gelijkmatig gestegen is van 5,7% in 2005 tot 7,0% in 2016, het meest recent beschikbare jaar in het Datawarehouse AM&SB. Zo tellen we in 2016 ongeveer 197 000 multi-jobbers in Vlaanderen. De toename zit volledig bij loontrekkenden die er een job als zelfstandige bijnemen. Het percentage werkenden dat op deze wijze meerdere jobs combineert, steeg geleidelijk van 3,4% in 2005 tot 4,7% (ongeveer 130 000 personen) in 2016. Bij de andere, minder omvangrijke groepen zien we een stabiel patroon. Het aandeel multi-jobbers met meerdere loontrekkende jobs bleef rond de 2% hangen (56 500 personen in 2016) en ook het aandeel zelfstandigen met een loontrekkende job bleef stabiel, op 0,3% à 0,4% (10 100 personen in 2016). Personen met meerdere zelfstandige jobs zijn hier niet opgenomen, omdat deze groep in het Datawarehouse niet af te bakenen is. Deze groep is hoe dan ook beperkt in omvang (zie [Neefs & Vansteenkiste, 2018](#)).

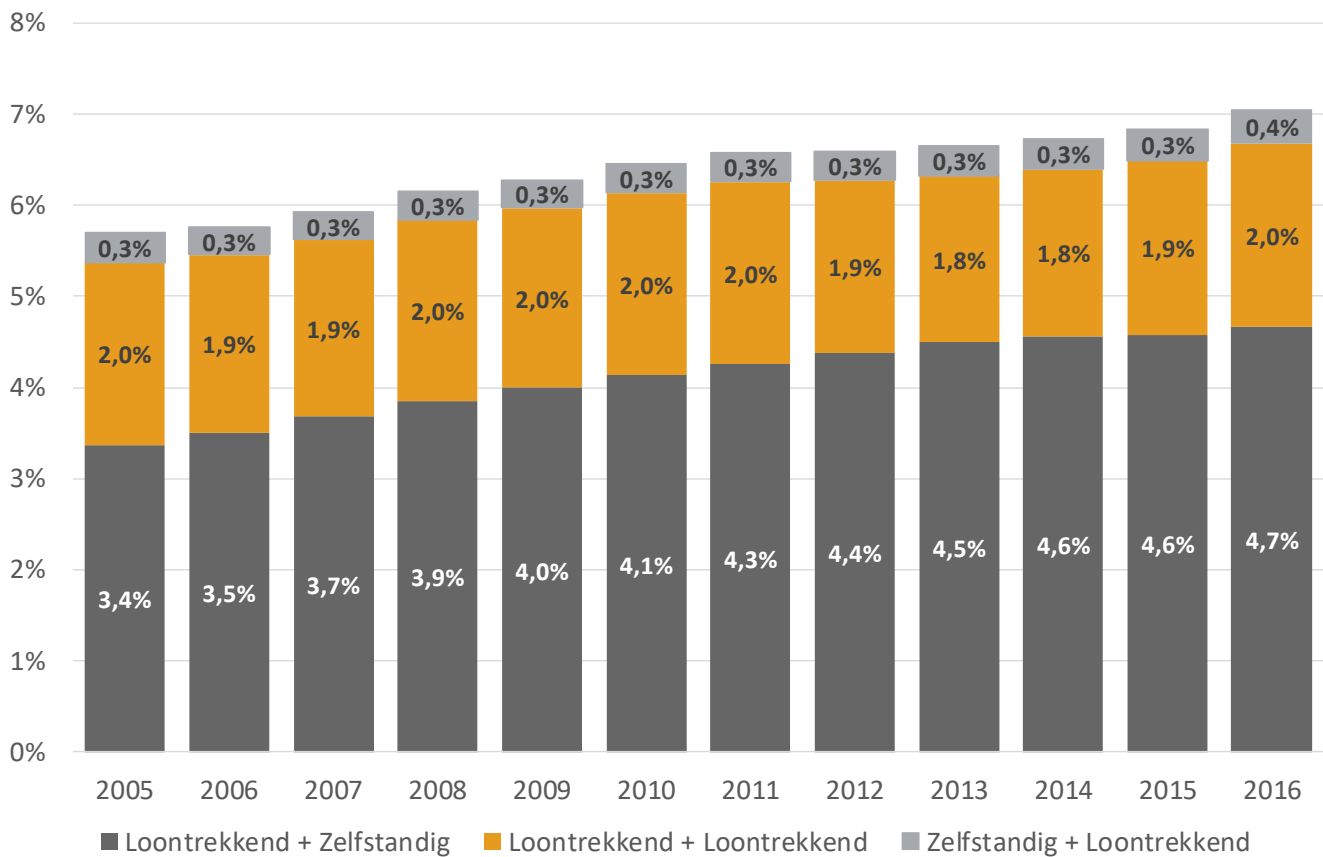
Wie zijn de multi-jobbers?

Om zicht te krijgen op het profiel van de Vlaamse multi-jobbers, tonen we in tabel 1 de verdeling over een aantal persoons- en jobkenmerken. We bekijken de twee grootste types van multi-jobbers apart, namelijk de werkenden die meerdere loontrekkende jobs combineren en zij die naast een loontrekkende hoofdjob ook een job als zelfstandige hebben. We meten voor elke specifieke groep (bijvoorbeeld mannen, 15- tot 24-jarigen, laaggeschoolden, enzovoort) het aantal multi-jobbers. De percentages bekomen we door de aantallen te delen door het aantal loontrekkenden in de betreffende groep.

Uit de resultaten blijkt dat vrouwen vaker meerdere loontrekkende jobs combineren, terwijl mannen er vaker een zelfstandige job bijnemen.

Op vlak van leeftijd stellen we vast dat het aandeel multi-jobbers met meerdere loontrekkende jobs afneemt met de leeftijd. Binnen de groep die loonarbeid met een job als zelfstandige combineert, is het net de jongste groep die het minst aan multi-jobbing doet. Het hoogste aandeel vinden we terug bij de 25- tot 49-jarigen en ook de 50- tot 64-jarigen nemen er beduidend vaker een zelfstandige job bij dan de jongste groep.

Figuur 1. Evolutie van het percentage multi-jobbers (Vlaams Gewest; 2005-2016)

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt Werk)

Om de multi-jobbers in te delen naar onderwijsniveau, doen we een beroep op EAK-data, omdat deze informatie nog niet beschikbaar is in het Datawarehouse AM&SB. Bij beide types multi-jobbers combineren de hooggeschoolden vaker jobs dan de laag- en middengeschoolden, al is dit verschil minder uitgesproken bij de groep met meerdere loontrekkende jobs. Daar liggen de percentages redelijk dicht bij elkaar. Bij de groep met een extra zelfstandige job stijgt het aandeel duidelijker met het scholingsniveau.

Op basis van de nationaliteit van een persoon en diens ouders construeren we een herkomstvariabele. Hoe 'verder' de herkomst, hoe hoger het percentage dat meerdere loontrekkende jobs uitoefent. Het omgekeerde nemen we waar voor het combineren van een loontrekkende met een zelfstandige job. Daar gaat het veeleer om personen met een Belgische herkomst.

We bekijken vervolgens of ook jobkenmerken (van de hoofdjob) een rol spelen. Bij een opdeling naar arbeidsregime kunnen we alvast verschillen verwachten. Personen die een deeltijdse job uitoefenen, hebben immers meer ruimte – en wellicht een grotere financiële behoefte – om een bijkomende job op te nemen. De cijfers tonen aan dat

dit enkel geldt voor personen met meerdere loontrekkende jobs. Voor de groep die als zelfstandige bijverdient daarentegen ligt het percentage multi-jobbers even hoog voor de voltijds en deeltijds werkenden.

De indeling naar brutodagloonklasse van de hoofdjob laat zien dat bij de groep met meerdere loontrekkende jobs personen uit de laagste loonklasse (0 tot 90 euro) vaker voorkomen dan personen uit de hogere loonklassen. Bij de groep met een extra zelfstandige job stellen we het omgekeerde vast: hoe hoger het loon, hoe groter het aandeel multi-jobbers.

De sector van tewerkstelling hebben we niet in de tabel opgenomen. We geven wel mee dat multi-jobbers met meerdere loontrekkende jobs veel vaker actief zijn in de uitzendsector, de horeca of het dienstenchequecircuit dan personen die bijverdienen als zelfstandige. Het onderwijs is bij beide types de sector met het hoogste aantal multi-jobbers – mede doordat het een grote sector betreft – wat maakt dat deze sterk doorweegt op het gemiddelde profiel van de multi-jobber. Maar wanneer we de onderwijssector weglaten uit de analyses, verandert er zeer weinig aan de conclusies.

Tabel 1. Kenmerken van multi-jobbers met loontrekkende hoofdjob (Vlaams Gewest; 2016)

	Loontrekkend + loontrekkend		Loontrekkend + zelfstandig	
	(n)	(%)	(n)	(%)
Persoonskenmerken				
Geslacht				
Man	21 583	1,8%	80 678	6,9%
Vrouw	34 917	3,1%	50 021	4,4%
Leeftijd				
15-24	5 615	3,3%	5 005	3,0%
25-49	36 762	2,5%	93 228	6,4%
50-64	13 824	2,1%	32 292	4,9%
Onderwijsniveau *				
Laaggeschoold	4 983	1,4%	6 058	1,8%
Middengeschoold	10 515	1,2%	27 427	3,1%
Hooggeschoold	18 104	1,9%	35 359	3,7%
Herkomst				
België	40 956	2,3%	110 765	6,2%
Buurlanden	2 231	2,6%	4 268	4,9%
Andere Europese landen	3 961	2,9%	4 420	3,3%
Buiten Europa	6 472	3,9%	5 293	3,2%
Jobkenmerken				
Arbeidsregime van hoofdjob				
Voltijds	22 032	1,5%	82 089	5,8%
Deeltijds	30 927	3,9%	46 303	5,8%
Brutodagloonklasse van hoofdjob				
0-90 euro	11 903	3,9%	9 961	3,3%
90-150 euro	26 354	2,6%	51 705	5,1%
> 150 euro	3 413	2,2%	10 292	6,8%

Noot: * De cijfers zijn berekend op basis van Datawarehouse AM&SB, behalve bij de variabele 'Onderwijsniveau' waar EAK-data gebruikt werden.

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ, Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium EAK (Bewerking Steunpunt Werk)

Conclusie

Is multi-jobben een verschijnsel aan de onder- of de bovenkant van de arbeidsmarkt? De analyses maken duidelijk dat onze initiële vraag een genuanceerd antwoord verdient. We kunnen immers niet spreken van dé typische multi-jobber. Onder de multi-jobbers met meerdere loontrekkende jobs, vinden we de hoogste aandelen terug bij vrouwen, jongeren en personen met een vreemde herkomst. Hun hoofdjob is veeleer deeltijds en laagbezoldigd. Het gaat hier relatief vaak om een job in de uitzendsector, de horeca of het dienstenchequecircuit. Het lijkt er dus op dat dit profiel eerder zwak staat op de arbeidsmarkt. We kunnen niet uitsluiten dat deze groep combineert omdat één job onvoldoende inkomen oplevert aan een te laag arbeidsregime.

Multi-jobbers die er naast een loontrekkende job een zelfstandige activiteit op na houden, kennen andere persoons- en jobkenmerken. Het gaat bij deze groep vaker om autochtone mannen van middelbare leeftijd met een hoger diploma. Zij zijn even frequent voltijds als deeltijds aan de slag in hun eerste job, die bovendien vaker goed bezoldigd is. Loontrekkenden die er een zelfstandige job bijnemen, lijken dus duidelijk sterker te staan op de arbeidsmarkt. Mogelijk wendden zij hun expertise uit de eerste job aan om er een uitdagende en/of goedbetaalde zelfstandige activiteit op na te houden. Al gaat het uiteraard niet om zo'n strikte tweedeling. In beide groepen kunnen zowel kwetsbare als sterke profielen zitten.

Ten slotte geven we mee dat beide types van multi-jobbers niet even omvangrijk zijn. De groep met de gemiddeld sterkere profielen, de loontrekkenden met een zelfstandige bij-job, zijn duidelijk in de meerderheid. Bovendien kenden zij een positieve trend tussen 2005 en 2016, terwijl het percentage werkenden met meerdere loontrekkende jobs over deze periode redelijk stabiel bleef. Al kan daar verandering in komen door nieuwe ontwikkelingen zoals flexi-jobs, de platformeconomie en het onbelast bijverdienen.

Meer lezen

Voor extra analyses en duiding verwijzen we naar het ruimere Over.Werk-artikel [Multi-jobbers in Vlaanderen, een kwetsbare groep?](#). Dit artikel kan ook door niet-abonnees gelezen worden.

Boie Neefs
Sarah Vansteenkiste
Steunpunt Werk

**STEUNPUNT
WERK**

Naamsestraat 61 bus 3551, 3000 Leuven

steunpuntwerk@kuleuven.be | +32 016 32 32 39

www.steunpuntwerk.be | twitter: [@SteunpuntWerk](#)

Het STEUNPUNT WERK is een universitair kenniscentrum dat arbeidsmarktinformatie verspreidt en het Vlaams arbeidsmarktbeleid ondersteunt.